

NÁVRH NA UZNESENIE

Číslo poradia: 9.1

Správa o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem mesta v oblasti poskytovania dotácií z rozpočtu mesta

Mestské zastupiteľstvo mesta Brezno

I/ berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem mesta v oblasti poskytovania dotácií z rozpočtu mesta

Správa o výsledku kontroly

V súlade s §18f ods. 1 písm. h) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení a na základe plánu kontrolnej činnosti na 1. polrok 2019 vykonala Ing. Ingrid Konečná Veverková, hlavná kontrolórka mesta Brezna

kontrolu dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem mesta v oblasti poskytovania dotácií z rozpočtu mesta

Všeobecne záväzným právnym predpisom, upravujúcim oblasť predmetu kontroly je zákon č.583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Poskytovanie dotácií z rozpočtu mesta je upravené v §7 ods. 2, 4, 6 a 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V rozpočte mesta boli prostriedky na dotácie schválené pre športové kluby a kultúrne telesá nasledovne:

v €

PRIJÍMATEĽ	SCHVÁLENÝ ROZPOČET – ROK 2017	SCHVÁLENÝ ROZPOČET – ROK 2018
Športové kluby	38 000	49 500
Kultúrne telesá	38 000	49 500

Kontrolou bolo zistené, že z rozpočtu mesta boli v roku 2017 poskytnuté dotácie vo výške:

v €

PRIJÍMATEĽ	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	SKUTOČNOSŤ
Športové kluby	38 000	113 178,73
Kultúrne telesá	38 000	41 158

Kontrolou bolo zistené, že z rozpočtu mesta boli v roku 2018 poskytnuté dotácie vo výške:

v €

PRIJÍMATEĽ	SCHVÁLENÝ ROZPOČET	SKUTOČNOSŤ
Športové kluby	49 500	115 644,73
Kultúrne telesá	49 500	44 757,14

Mesto Brezno malo v kontrolovanom období upravené poskytovanie dotácií všeobecne záväzným nariadením mesta č.06/2016 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Brezno a všeobecne záväzným nariadením mesta č.03/2018 o poskytovaní dotácií z rozpočtu mesta Brezno (ďalej len „VZN“).

Podľa §7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy právnickej osobe a fyzickej osobe – podnikateľovi, ktorí majú sídlo alebo trvalý pobyt na území obce alebo ktoré pôsobia, vykonávajú činnosť na území obce, alebo poskytujú služby obyvateľom obce, môže obec poskytovať dotácie za podmienok ustanovených VZN obce len na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti.

Vo VZN má mesto upraviť podmienky poskytovania dotácií; obec môže poskytovať dotácie len na podporu všeobecne prospešných služieb, všeobecne prospešných alebo verejnoprospešných účelov, na podporu podnikania a zamestnanosti.

Hlavná kontrolórka preverila obsah platného VZN a na základe zverejnených protestov prokurátorov (napr. Pd80/17/1103-5, Pd65/17/5508-8, Pd40/17/5506-5), ktoré riešili obsah VZN upravujúcich poskytovanie dotácií v iných samosprávach odporúča vykonať novelu platného VZN:

- upraviť obsah VZN, aby bol v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- upraviť obsah zásad hospodárenia s majetkom obce, tak aby sa doplnili, ktoré úkony v súvislosti so schvaľovaním dotácií podliehajú schváleniu príslušnému orgánu obce (ktoré MsZ a ktoré primátorovi mesta).
- z obsahu VZN vypustiť duplicitnú a nenáležitú úpravu ako je definícia pojmov, spôsob tvorby finančných prostriedkov určených na poskytovanie dotácií, kontrola a sankcie za porušenie finančnej disciplíny.
- situácie za ktorých sa poskytovali „mimoriadne dotácie“ podľa možností zakomponovať do podmienok poskytovania dotácií, ktoré sú obsahom VZN.

Podľa VZN právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá žiada o poskytnutie dotácie musí predložiť písomnú žiadosť. Podľa § 9 ods. 1 VZN príslušný odborný útvar MsÚ posúdi úplnosť predloženej žiadosti.

Podľa § 9 ods. 2 VZN zaevidované a odkontrolované žiadosti príslušným odborným útvarom MsÚ, ktoré spĺňajú náležitosti v zmysle tohto VZN, postúpi odborný útvar MsÚ v rozdelení podľa oblasti požadovanej dotácie (šport, kultúra, ostatné) sekretárom príslušných komisií MsZ do 90 dní od uzavretia termínu na predkladanie žiadostí.

Podľa § 9 ods. 3 VZN komisie MsZ pre príslušnú oblasť posúdia predložené žiadosti a v termíne do posledného dňa mesiaca marec roka, v ktorom sa dotácie poskytujú, predložia príslušnému odbornému útvaru MsÚ zápisnicu, podpísanú predsedom komisie, o návrhu na rozdelenie dotácií na príslušný rok, s určením účelu poskytnutia dotácie a výšky dotácie. Následne príslušný odborný útvar MsÚ predloží návrh komisie na prerozdelenie dotácie na príslušný rok na schválenie MsZ.

Podľa § 9 ods. 4 a 5 VZN komisia pre oblasť športu posudzuje žiadosti s prihliadnutím na kritériá uvedené v prílohe č. 4 tohto VZN. Komisia pre oblasť kultúry posudzuje žiadosti s prihliadnutím na kritériá uvedené v prílohe č. 5 tohto VZN.

Podľa zverejnených protestov prokurátorov, ak obec mieni upraviť podmienky poskytovania dotácií vo VZN, tak tieto majú byť upravené vo VZN a nie v prílohách VZN, pretože len podmienky upravené priamo vo VZN a prijaté v súlade s §12 ods.7 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení môžu mať právne účinky a môžu byť záväzné na plnenie.

Hlavná kontrolórka mesta na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- kritériá uvedené v prílohách č.4 a č.5 zakomponovať do podmienok poskytovania dotácií, ktoré sú obsahom VZN.

Podľa § 11 ods. 10 VZN podujatia usporiadané od 15.12. príslušného rozpočtového roka do 31.12. príslušného rozpočtového roka je prijímateľ dotácie povinný zúčtovať najneskôr do 15.1. nasledujúceho rozpočtového roka.

Podľa § 19 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, verejné prostriedky rozpočtované na príslušný rozpočtový rok možno použiť do konca rozpočtového roka s výnimkou tých verejných prostriedkov, ktorých nevyčerpané zostatky v súlade s týmto alebo osobitným zákonom možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku; podľa § 13 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa do plnenia rozpočtu obce zahrnujú len tie príjmy, výdavky a finančné operácie, ktoré sa uskutočnili v príslušnom rozpočtovom roku (na zaradenie príjmu alebo výdavku do plnenia rozpočtu obce v rozpočtovom roku je rozhodujúci deň pripísania alebo odpísania prostriedkov z príslušného účtu obce). Z citovaných ustanovení vyplýva pre prijímateľov dotácií povinnosť použiť dotácie do konca rozpočtového roka, v ktorom boli poskytnuté.

Podľa § 13 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec alebo vyšší územný celok môže na základe odôvodnenej žiadosti povoliť výnimku z časového použitia rozpočtových prostriedkov poskytnutých obcou alebo vyšším územným celkom v príslušnom rozpočtovom roku formou dotácie s výnimkou rozpočtových prostriedkov z dotácií podľa § 3 ods. 1 písm. b) a c).

V zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (v § 13 ods. 3) je ustanovená aj výnimka z časového použitia rozpočtových prostriedkov, konkrétne podľa cit. ustanovenia obec môže na základe odôvodnenej žiadosti povoliť výnimku z časového použitia rozpočtových prostriedkov poskytnutých obcou v príslušnom rozpočtovom roku formou dotácie; táto výnimka sa však udelí len na základe predloženia odôvodnenej žiadosti.

Hlavná kontrolórka mesta na odstránenie zisteného nedostatku a príčin jeho vzniku odporúča:

- zrušiť alebo upraviť § 11 ods. 10 predmetného VZN z vyššieho uvedeného dôvodu.

Kontrola dodržiavania zákona o štátnej pomoci

Podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) priamou formou pomoci je poskytnutie výhody príjemcovi v peňažných prostriedkoch formou dotácie.

V súvislosti s vykonávanou kontrolou poskytovania dotácií z rozpočtu mesta hlavná kontrolórka požiadala mesto o poskytnutie informácie o aplikácii zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) v podmienkach mesta, konkrétne o odpovede na otázky:

- kto v rokoch 2017 a 2018 v rámci výkonu základnej finančnej kontroly pri poskytovaní dotácií overoval či v daných prípadoch poskytovania finančných prostriedkov formou dotácií nešlo o podporu činností hospodárskeho alebo nehospodárskeho charakteru?
- ak bola podporená hospodárska činnosť, kto realizoval tzv. "test štátnej pomoci"?
- muselo mesto pristúpiť k uplatneniu povinnosti podľa §8 ods.3 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a

doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci), t. j. žiadať Protimonopolný úrad SR o stanovisko k ad hoc minimálnej pomoci, a to pred poskytnutím pomoci?

Mesto poskytlo informáciu, že:

„pri poskytovaní dotácií

- konkrétne neoverovali a zatiaľ ani neoverujeme, či v daných prípadoch poskytovania finančných prostriedkov formou dotácií ide/nejde o podporu činností hospodárskeho alebo nehospodárskeho charakteru
- nebol realizovaný ani „test štátnej pomoci“
- doposiaľ nebol uplatnený podľa § 8 ods.3 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci)
- základná finančná kontrola sa vykonáva len v zmysle platného VZN“

Kontrolou bolo zistené, že v rámci procesu poskytovania finančných prostriedkov formou dotácií z rozpočtu mesto preukázateľne neoverovalo dodržiavanie podmienok poskytovania štátnej pomoci resp. minimálnej pomoci.

Hlavná kontrolórka mesta v súvislosti s dodržiavaním zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) v podmienkach mesta pri poskytovaní dotácií odporúča:

- v rámci výkonu základnej finančnej kontroly pri poskytovaní dotácií overovať či v daných prípadoch poskytovania finančných prostriedkov formou dotácií nepôjde o podporu činností hospodárskeho alebo nehospodárskeho charakteru,
- v prípade, že dotácia by mohla byť poskytovaná na hospodársku činnosť a existovala by čo i len pravdepodobnosť, že by mohlo dôjsť k naplneniu charakteristík alebo podmienok pre poskytnutie štátnej alebo minimálnej pomoci, mesto ako poskytovateľ pomoci bude postupovať v súlade s § 8 zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, t. j. bude žiadať koordinátora pomoci, ktorým je Protimonopolný úrad SR o stanovisko k ad hoc pomoci, a to pred poskytnutím pomoci (pred podpisom zmluvy o poskytnutí dotácie),
- absolvovať školenie k aplikácii zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci).

Podľa § 4 ods. 2 písm. c) VZN v rámci procesu schvaľovania rozpočtu a jeho zmien MsZ každoročne vyčlení na poskytnutie dotácií,

c) finančné prostriedky, ktoré budú určené na zabezpečenie činnosti športových klubov, kultúrnych telies a iných subjektov - organizácií v nebytových priestoroch a na pozemkoch vo vlastníctve Mesta Brezno, o ktorých bude rozhodovať primátor mesta.

Otázky ohľadne štátnej pomoci, resp. minimálnej pomoci boli položené aj v súvislosti s poskytovaním dotácií podľa § 4 ods. 2 písm. c) VZN; v tomto prípade ide vlastne o poskytnutie dotácie na refundáciu nákladov na služby spojené s nájmom nebytových priestorov, ktoré majú v nájme od mesta tiež na základe dôvodu hodného osobitného zreteľa.

Podľa §9a ods.10 zákona č.138/1991 Zb. o majetku obcí osobitné predpisy v oblasti štátnej pomoci nie sú zákonom č.138/1991 Zb. o majetku obcí dotknuté, čo znamená, že každý

prípade nakladania so svojim majetkom musí mesto posúdiť aj z hľadiska štátnej pomoci, čo v tomto prípade znamená, že mesto musí z hľadiska štátnej pomoci posúdiť nielen poskytovanie dotácií, ale aj poskytovanie nebytových priestorov a najmä podmienok za akých mesto tieto nebytové priestory športovým oddielom a kultúrnym telesám poskytuje.

Hlavná kontrolórka mesta v súvislosti s dodržiavaním zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) v podmienkach mesta pri poskytovaní dotácií podľa § 4 ods. 2 písm. c) VZN odporúča:

- v prípade, že požadovaná pomoc je poskytovaná na hospodársku činnosť a existuje čo i len pravdepodobnosť, že by mohlo dôjsť pri poskytnutí pomoci k naplneniu podmienok pre poskytnutie štátnej alebo minimálnej pomoci žiadať koordinátora pomoci, ktorým je Protimonopolný úrad SR o stanovisko k ad hoc pomoci,
- prehodnotiť spôsob poskytovania týchto dotácií – uvažovať nad inou formou zabezpečenia rozvoja športu a kultúry, ktorá by bola v súlade so zákonom č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- zriadiť organizáciu, ktorá by spravovala majetok mesta, zväžiť formu jej hospodárenia podľa náplne jej hlavnej činnosti (príspevková alebo s. r. o.).

Hlavná kontrolórka dôrazne upozorňuje na povinnosť dodržiavať zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci) v podmienkach mesta Brezna a povinnosť uplatňovať Metodické usmernenie koordinátora štátnej pomoci č. 1/2018 z 24. júla 2018 - ŠTÁTNA POMOC vs. MINIMÁLNA POMOC (toto metodické usmernenie v plnom rozsahu nahradilo Metodické usmernenie koordinátora štátnej pomoci č. 2/2015 z 20. apríla 2015).